

Vasemmiston valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro / Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja viranhaltijat,

Nyt käsittelyssä olevaa talousarviota on työstetty pitkin syksyä viranhaltijoiden taholta sekä valtuustoseminaarissa, lautakunnissa ja kunnanhallituksessa. Kittilässä luottamusmiehet pääsevät aidosti vaikuttamaan kuntatalouden suunnitteluun ja määrittelemään sen painopistealueita ja tämä motivoi meitä päättäjiä.

Kittilän kunnan taseessa on ylijäämää edellisiltä vuosilta 14,5 miljoonaa euroa. Lainakanta per asukas on saatu jo reilusti alle 3.000 euron. Verotulojen ja valtionosuuksien arvioidaan kasvavan edelleen. Voisi helposti päätyä paukuttelemaan henkseleitä, varsinkin kun seuraa naapurikuntien ahdinkoa taloutensa kanssa. Kittilässä ei silti voida elää omassa kuplassaan, vaan valtion ja kuntien yleinen talouskehitys ja yhteiskunnan muutos tulee huomioida myös meillä.

Käyttömenot ja erityisesti henkilöstökulut jatkavat huolestuttavaa kasvuaan Kittilässä. Ajoittain tuntuu, että tätä kehitystä pidetään vääjäämättömänä, eikä kasvun syitä selvitetä ja analysoida riittävästi. Kittilän kunta on tällä valtuustokaudella panostanut vahvasti henkilöstöasioihin ja työhyvinvointiin. Tässä työssä avainasemassa on ollut kuntaan palkattu kokoaikainen henkilöstöpäällikkö ja tämä tehtävä jatkuu myös tulevana vuonna. Paljon on saatu aikaiseksi ja paljon on vielä tehtävää edessä, jotta sairauspoissaolojen määrää saadaan vähennettyä, palkkausta yhdenmukaistettua ja työhyvinvointia parannettua. Henkilöstöasiat olivat luvattoman kauan ”toisella kädellä” hoidettuna ja takamatkan kuromiseen menee aikaa ennen kuin tulokset saadaan näkymään esim. sairauspoissaolojen vähentymisenä.

Investointimenot ainakin paperilla jatkavat kasvuaan ja toteutuessaan tuollaisenaan nostaisivat lainakannan asukasta kohden suunnitteluvuonna 2022 jo yli 5000 euron. Viime vuosina investointien toteutumistaso on ollut alhainen ja tähän ovat myös tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kiinnittäneet huomiota. Tiedossa toisaalta on, että kuntamme rakennuskanta on vanhaa ja korjausvelkaa aiemmilta vuosilta ja jopa vuosikymmeniltä on kasaantunut.

Me Kittilän Vasemmiston valtuustoryhmänä vaadimme, että lähivuosina investoinneissa priorisoidaan korjaus- ja uudisrakentamista siten, että kunnan peruspalveluita voidaan tuottaa niin kouluissa, päiväkodeissa, terveyskeskuksessa ja hoivayksiköissä sellaisissa tiloissa, joissa työntekijät, oppilaat, asiakkaat ja asukkaat voivat turvallisesti oleskella. Kunnan kiinteistöt tulee käydä kattavasti läpi niin, että voidaan laatia pidemmän aikavälin suunnitelma purettavista ja peruskorjattavista rakennuksista sekä päättämään tarvittavasta uudisrakentamisesta. Kunnan kiinteistöjen hoidosta on puuttunut suunnitelmallisuus, ennakointi ja tätä kautta investointien järkevä jaksottaminen. On selvää, että tilaelementeissä tällä hetkellä opiskelevat alakoulun oppilaat ja opettajat tarvitsevat pikaisesti asialliset koulutilat ja tämä suunnittelutyö pitää saada heti ensi vuoden alusta rivakasti käyntiin. Olemmekin koulu- ja teknisen lautakunnan puheenjohtajien ja toimialajohtajien kanssa sopineet lautakuntien yhteisestä kokoontumisesta heti tammikuussa asian tiimoilta.

Investointiosaan suunnitelmavuosille (2021-2022) on varattu yhteensä 600.000 € Köngäs-Hanhimaa – maantien parantamiseen ja tämä omarahoituksen tarjoaminen näyttää oleellisesti vaikuttaneen siihen, että tämä ”ikuisuusprojektinkin” tuntunut tiehanke viimein sai valtion rahoituksen. Herää kysymys, olisiko Kittilän kunnan pitänyt jo aiemmin hyväksyä tämä toimintamalli ja olla valmis varaamaan vuosittain omarahoitusosuutta tiehankkeitten edistämiseen? Tätä on syytä pohtia myös jatkossa, kun yritetään edistää mm. Tepastontien korjausta, Pakatin kevyenliikenteenväylää ja muita tiehankkeita.

Ensi vuonna toivotaan Elyn aloittavan kantatien peruskorjauksen suunnittelun kirkonkylän kohdalta samassa yhteydessä kirkonkylän asemakaavan muutoksen ja Ylä- ja Ala-Kittilän kaavoituksen kanssa. Näillä kaikilla pyritään lisäämään kirkonkylän toiminnallisuutta ja asukkaiden viihtyisyyttä.

Kunnan talousarvio toteuttaa hyvin kuntastrategian visiota ja arvoja ja päämäärät ja tavoitteet valtuustokaudelle on asetettu realistisesti: Kaikkea ei vain voida toteuttaa kerralla. Yksi asia kuitenkin loistaa poissaolollaan: Miten Kittilässä aiotaan purkaa ikäihmisten asumispalvelujonot? Tiedossa on, että jonossa on kymmeniä ikäihmisiä, mutta talousarviosta ei löydy mitään suuntaviivoja siihen, miten asia aiotaan ratkaista. Me Vasemmiston valtuustoryhmänä olemme alkuvuodesta 2018 vaatineet valtuustoaloitteella sote- ja soteikiinteistöinfoa, joka pidettiin samana keväänä. Kuntalaiset ottavat yhteyttä meihin valtuutettuihin ja ihmettelevät, miksi emme ole tehneet päätöksiä asiassa. Olemme todenneet jo aiemmin ja toteamme edelleen, että tällä valtuustokaudella ei missään lautakunnassa, kunnanhallituksessa tai valtuustossa ole ollut mitään valmisteltua asiaa käsiteltävänä, johon me päättäjät olisimme voineet tehdä päätöksiä ikäihmisten palveluasumiseen liittyen. Asianomaisten viranhaltijoiden tulee ensi vuonna laatia kattavat esitykset eri vaihtoehtoista tarvittavien palveluasumispaikkojen saamiseksi Kittilään. Hallituksen soteratkaisut eivät tule ratkaisemaan tätä asiaa Kittilän puolesta.

Vasemmiston valtuustoryhmä kiittää kaikkia kunnan työntekijöitä, viranhaltijoita ja luottamusmiehiä jokasyksyisestä talousarvioinnistuksesta. Käsissä on talousarvio, jonka kanssa voidaan elää, mutta joka voisi olla talouden tasapainottamisen suhteen kunnianhimoisempikin. Talousarvio on silti vain suunnitelma ja ensi vuosi näyttää, miten onnistumme yhdessä muuttamaan suunnitelmat todeksi.

Kittilässä 16. joulukuuta 2019

Vasemmistoliiton Kittilän valtuustoryhmä